

Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 2.6.2020

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
3. Vesienhoidon aikataulu (Anu Peltonen)
4. Vesienhoidon 3. kauden eri sektoreiden toimenpiteet
 - maatalous (Ämer Bilaletdin)
 - metsätalous ja turvetuotanto (Anne Mäkynen ja Mira Niemelä)
 - kunnostus, säännöstely ja vesirakentaminen (Diar Isid)
 - yhdyskunnat, haja-asutus ja teollisuus (Pepe Lindqvist)
 - pohjavedet (Nina Nenonen)
5. Uusi vesienhoidon yhteistyöryhmä 2021 -
6. Muut asiat (mm. Ikaalisten reitti ja eteläisen Pirkanmaan neuvottelukunta)
7. Seuraava kokous
8. Kokouksen päättäminen

Vesienhoidon aikataulu

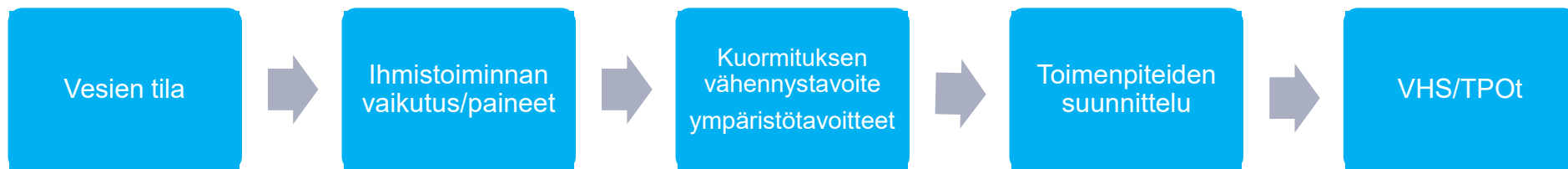
Vuonna 2019 tehdyt työt

- Uudet vesien seurantaohjelmat käynnistyivät 1/2019
- Pintavesien ekologinen luokittelun luonnos 9/2020
- Pohjavesien tila-arviointi 11/2020
- Voimakkaasti muutettujen vesistöjen tarkistuksen ohjeistus valmistui 12/2019 >>
KeVoMu-luokittelu nyt loppusuoralla
- Pintavesien kemiallisen tilan ohjeistus ja keskitetyt arvioinnit 12/2020 >>
Kemiallinen luokittelu käytännössä valmis
- Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteumatieto vuosilta 2016-2018
[visualisoitu verkkosivuilla](#) 9/2019
- Vesien tila-arvioinnin ja ihmistoiminnan vaikutusten arvioinnin tarkistaminen
ELY-keskuksissa valmistui 11/2019
- Haitallisten aineiden kuormitusinventaarit valmistui 11/2019

Vuonna 2019 tehdyt työt

- Päivitetyt toimenpiteiden suunnitteluohjeistot ELY-keskusten käyttöön 3/2020
- SYKEN keskitetty arvio kuormituksen vähentämistarpeesta 1/2020
- Toisen kauden toimenpiteiden toteutus etenee mm vesiensuojelun tehostamisohjelman puitteissa
- Toimenpideohjelmien laatiminen käynnissä
- Toimenpiteiden suunnittelu ja syöttö tietojärjestelmiin loppusuoralla

2019	2019	2019	2020	2020
Kesä- joulukuu	Elo- joulukuu	Marras- joulukuu	Tammi- huhtikuu	Tammi- lokakuu

Kokonaistilanne vesienhoitoalueella

Toimenpiteiden suunnittelutilanne

- Toimenpiteiden syöttö on **viivästynyt aikataulusta**. Aikataulu vaihtelee ELYittäin ja sektoreittain (esim YHT-sektori, vesiviljely, toimenpiteiden kustannukset jne)
- Toimenpide-ehdotuksista tehdään yhteenvetoja vesienhoitosuunnitelmaan ja toimenpideohjelmia varten kesäkuussa.

>>> Toimenpidesyöttöjen tulee olla valmiina viimeistään toukokuun aikana

Toimenpiteiden sidosryhmäkäsittely

- Toimenpiteiden sidosryhmäkäsittelytapa vaihtelee ELYittäin
- YTR-kokouksia pidetty, myös muita sektorikohtaisia sidosryhmäkokouksia ja toimenpide-esityksiä sitoutettu hyvin alueelle

>>> Toimenpiteitä tulee vielä muodollisesti käsitellä YTR:ssä, viimeistään syksyllä ennen kuulemista

Kokonaistilanne vesienhoitoalueella

Vesienhoitosuunnitelman valmistelu ja yleinen koordinointi

- Toimenpiteistä laaditaan vesienhoitoaluekohtaiset yhteenvedot ja koosteet ja pohditaan esittelytapaa
 - >>> koosteiden ja yhteenvedojen laadinnalle tulee varata aikaa, korjauksia sallitaan sovitun aikataulun mukaisesti
- Vesienhoitosuunnitelma laaditaan kahdessa osassa: vesienhoitoalueiden yhteinen osa ja vesienhoitoaluekohtaiset osat.
 - >>> Yhteinen osa valmistuu kesäkuun alussa > käännökseen 6/2020
- VHS:n vesienhoitoaluekohtaisen osan malli valmistumassa, työ etenee
- Karttoja ja visuaalista sisältöä suunnitellaan yhteisen mallin mukaan, työ alkanut
- Toimenpiteiden vaikutusten arviointi, tavoitteiden saavuttaminen ja poikkeamatarpeen arviointi vielä kokonaan tekemättä
- Ympäristöselostuksen laatiminen aloittamatta
- Vesienhoitosuunnitelmaluonnos hyväksytään VHA3 Ohjausryhmässä syksyllä ennen kuulemista (ehdotus; 24.9.2020)
- Suunnitelmat käännetään, taitetaan ja viimeistellään ennen kuulemisen alkamista

Kokonaistilanne

Yleisiä haasteita

- Koronatilanne ja etätyöhaasteet
- Tietojärjestelmäyhteydet ”eivät täysin toiminnassa” 3-4/2020
- Osa ohjeista myöhässä tai vaatineet linjauksia vielä viime viikkoina
- Toimenpiteitä suunnitellaan OTO-tehtävänä monessa Elyssä
- Koordinoinnin tiukka aikataulu ennen kuulemista

Kuuleminen ja sen valmistelu

- Kuulemisen valmistelu 9-10/2020
- YTR-kokoukset 9-10/2020
- Kuuleminen 1.11.2020-30.4.2021

Aikataulu

	5	6	7	8	9	10	11
TOIMENPITEET							
Syöttö ELYissä							
Käsittely VHA Ohjausryhmissä							
VESIENHOITOSUUNNITELMAN VALMISTELU							
Toimenpiteiden yhteenvedot							
Vesienhoitosuunnitelmien yhteinen osa							
Pintavesien kemiallisen tilan julkistaminen							
Karttojen ja muun tietosisällön valmistelu ja visualisointi							
Toimenpiteiden vaikutusten arviointi, tavoitteet, poikkeamat jne							
Ympäristöselostuksen laatiminen							
Vesienhoitosuunnitelmaluonnoksen hyväksyminen VHA:lla							
Suunnitelmien käänös ja taitto							
KUULEMINEN JA SEN VALMISTELU							
Kuulemisen valmistelut (verkkosivut, järjestelmät, kuulutukset jne)							
YTR-kokoukset							
Kuuleminen							2.11-

Vesienhoidon ympäristötavoitteet, poikkeamat ja alennetut tavoitteet

Keskeisimmät periaatteet

- Poikkeamien perustelut tulee olla huolellisesti tehtyjä → valtakunnallinen yhdenmukaistaminen
- Tavoitteena yksinkertaistaminen: yksi poikkeusperustelu/vesimuodostuma
 - Ekologinen ja kemiallinen tila erikseen
 - Laatutekijäkohtainen
- Luonnonolosuhteet
 - Määritelty tarkemmin EU ohjeistuksessa
 - Esim. ilmastonmuutos ei ole suoraan peruste poikkeukselle

Ympäristötavoitteiden asettaminen: prosessi

- 2015 eikä hyvässä tilassa → asetetaan luonnonolosuhteiden perusteella poikkeus vuoteen 2027 ja parantunut tietopohja luokittelussa
- 2021 tavoitteen saavuttamisessa riski → voidaan siirtää 2027
- Poikkeus asetettu aikaisemmin, tila saavutettu → merkitään tietojärjestelmään tila saavutettu
- Tuplaperusteluiden läpikäynti ja yksinkertaistaminen
 - Tekninen + luonnonolosuhde → luonnonolosuhde, jos mahdollista
- 2027 tavoitteen tarkistaminen → ei muutoksia tai siirretään 2027 jälkeen
- Haastavampien tapausten tunnistaminen ja käsittely
 - erillinen tiedustelu ja ELY-työpaja tarvittaessa (alustava pvm 16.6)

Alennetut tilatavoitteet

Arvio tapahtuu vaiheittain:

- I Onko olemassa toimivia menetelmiä tilan parantamiseksi
- II Onko taloudellisesti kohtuutonta toteuttaa ne

Huomioitava arvioinnissa

- Huolellinen perustelu
- Kaikki mahdolliset toimenpiteet silti nimettävä ja toteutettava
- Asetettava alempi tilatavoite osatekijöittäin (muut osatekijät eivät saa heiketä)
- Oppaassa kuvattu kohtuuttomat kustannukset-toimintamalli tukee 2.vaiheen arviointia
- Ei lopullinen! tarkistus 6 v. välein → viestintä

Arvioitava ennen käyttöä, onko mahdollista, että voidaan käyttää muuta vaihtoehtoista ratkaisua seuraavalla kaudella (esim. tyypittelyjärjestelmän tarkistus)

Luonnonolosuhteet: pääasialliset syyt viivästyminen vuoden 2027 jälkeen

- Lajien palautumiseen (runsaus ja ikärakenne)
- Vesistön toipumiseen vieraslajien tilapäisestä esiintymisestä tai sen sopeutumiseen uuteen lajien koostumukseen (ml. vieraslajit).
- Kunnostamistoimenpiteiden jälkeen, jolloin hydrologis-morfologiset prosessit mahdollistavat elinympäristön palautumisen sekä kasvuolosuhteet.
- Pilaavien aineiden kuten kemikaalien ja fysikaalis-kemiallisten aineiden hajoaminen, leviäminen tai laimentuminen vesimuodostumassa tai valuma-alueella (ml. muut vesimuodostumat, sedimentit ja maaperä, osana hydrologista järjestelmää)
- Peltojen maaperän korkea fosforipitoisuus (alenema vie aikaa)
- Olemassa oleva vedenotto esim. hidastaa pohjaveden pinnankorkeuden palautumista, aiheuttaa haitta-aineiden tai suolaisen veden pääsemisen
- Pohjavesigeologiset olosuhteet (maa- tai kallioperän huokoisuus, pohjavettä suojaavien kerrosten olemassaolo, vedenimeytymiskyky)